EUROOPA
KOMISJON

Brüssel, 6.12.2017
COM(2017) 826 final

2017/0336 (COD)

Ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS,

millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. detsembri 2013. aasta määrust (EL) nr 1303/2013 (millega kehtestatakse ühissätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi, Ühtekuuluvusfondi, Euroopa Maaelu Arengu Euroopa Põllumajandusfondi ning Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi kohta, nähakse ette üldsätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi, Ühtekuuluvusfondi ja Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi kohta ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 1083/2006) liikmesriikide struktuurireformide toetamise osas

SELETUSKIRI

1. ETTEPANEKU TAUST

• Ettepaneku põhjused ja eesmärgid

Asjakohane riiklik poliitika eri valdkondades on integreerituma majandus- ja rahaliidu sujuvaks toimimiseks äärmiselt oluline. Paljude määrava tähtsusega poliitikavaldkondade eest vastutavad endiselt esmajärjekorras liikmesriigid ja seepärast on nende koordineerimine ja reformide järjestamine äärmiselt oluline, et maksimeerida nende tõhusust nii riiklikul kui ka ELi tasandil.

2020. aasta järgses mitmeaastases finantsraamistikus on komisjonil plaanis teha ettepanek uue reformide tugivahendi kohta, mis on mõeldud liikmesriikidele, kes võtavad kohustuse viia ellu reforme, mida on arutatud ELi tasandil ja milles on nn reformikohustuste raames kokku lepitud. Sellel vahendil saab olema oma eelarve, mis on eraldiseisev Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide omast ja täiendab seda. Struktuuri- ja investeerimisfondidele kehtestatud eeskirjad ja tingimused säilivad.

Euroopa poolaasta peaks jääma peamiseks vahendiks, mille abil sellistes poliitikavaldkondades liikuda suurema lähenemise ja tõhusama koordineerimise suunas. Uue vahendi eesmärk peaks olema toetada liikmesriike Euroopa poolaasta protsessi raames kindlaksmääratud struktuurireformide elluviimisel ja tagada, et liikmesriigid need reformid omaks võtaks.

Uue reformide tugivahendiga soovitakse toetada reforme mitmesugustes valdkondades. Tähelepanu keskmes peaksid olema reformid, mis aitavad kõige rohkem kaasa riikide majanduse vastupanuvõime suurendamisele ja millel on positiivne ülekanduv mõju teistele liikmesriikidele. Siia alla kuuluvad toote- ja tööturu reformid, maksureformid, kapitaliturgude arendamine, ettevõtluskeskkonna parandamise reformid ning investeeringud inimkapitali ja avaliku halduse reformid.

Komisjonil on plaanis testida selle reformide tugivahendi põhifunktsioone aastateks 2018–2020 planeeritud katseetapis, pakkudes liikmesriikidele võimalust kasutada praeguste Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide kõiki või osasid tulemusreservi vahendeid konkreetsete projektide asemel reformide toetamiseks. Seepärast teeb komisjon ettepaneku määrust (EL) nr 1303/2013 (ühissätete määrus) vastavalt muuta.

Meelde tuleks tuletada, et seos Euroopa poolaasta prioriteetide ja liidu eelarve vahel on juba programmitöö perioodiks 2014–2020 loodud, eelkõige seeläbi, et Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide kasutamiseks on kehtestatud eel- ja makromajanduslikud tingimused.

Tänases ettepanekus tugevdatakse seda seost veelgi, andes liikmesriikidele võimaluse kasutada ühtekuuluvuspoliitika jaoks ühissätete määruse artiklite 20–22 alusel moodustatud tulemusreservi vahendeid täies ulatuses või osaliselt struktuurireformide toetamiseks.

Toetatavad reformid määrataks kindlaks mitmeaastastes reformikohustuste pakettides, mis esitatakse riiklikes reformiprogrammides ja mida jälgitakse nende

kaudu. Reformikohustused määraks kindlaks liikmesriik ise ja need hõlmaksid reformimeetmeid koos selgete vahe-eesmärkide ja eesmärkidega.

Seejärel võtaks komisjon otsuse vastu rakendusaktiga, milles kehtestatakse need reformikohustused ja tulemusreservist nende toetamiseks eraldatav summa. Eraldatav summa oleks proportsionaalne reformi olemuse ja tähtsusega. Eri vahe-eesmärkide saavutamisel tehtud edusamme jälgitaks ja nende kohta antaks aru Euroopa poolaasta raames. Teavet edusammude kohta saadaks riiklikest reformikavadest ja nendes tuleks esitada teave reformi elluviimiseks võetavate meetmete kohta.

Euroopa poolaasta raames komisjoni talituste koostatavates iga-aastastes riigipõhistes aruannetes esitataks ajakohastatud hinnang reformide elluviimisel tehtud edusammude kohta ning selle alusel otsustab komisjon selle vahendi raames toetuse eraldamise. Toetus makstaks täies ulatuses välja pärast seda, kui liikmesriik on reformikohustuse täies ulatuses täitnud.

- **Kooskõla poliitikavaldkonnas praegu kehtivate õigusnormidega**

  Ettepanek on kooskõlas Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide üldise õigusraamistikuga ja piirdub ühissätete määruse sihipärase muutmisega.

- **Kooskõla muude liidu tegevuspõhimõtetega**

  Ettepanek piirdub ühissätete määruse sihipärase muutmisega ja on kooskõlas liidu muude tegevuspõhimõtetega. Uus struktuuritoetuse rahastamisvahend täiendab struktuurireformi tugiprogrammi kaudu pakutavat vabatahtlikku tehnilist tuge. Reformikohustuste alla võivad kuuluda ka valdkonnad, millele taotletakse tehnilist tuge struktuurireformi tugiprogrammist. Sellise tehnilise toe taotlemine jääb vabatahtlikuks.

2. ÕIGUSLIK ALUS, SUBSIDIAARSUS JA PROPORTSIONAALSUS

Õiguslik alus

Ühissätete määrusega kehtestatakse Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide suhtes kohaldatavad ühised eeskirjad. Komisjoni ja liikmesriikide ühisjuhtimise põhimõttest lähtudes sisaldab käesolev määrus programmitöö korda ning programmijuhtimise (sh finantsjuhtimise), järelevalve, finantskontrolli ja projektide hindamise korda.

Ettepanekuga antakse liikmesriikidele võimalus eraldada artiklites 20 kuni 22 osutatud tulemusreservist vahendeid, et toetada struktuurireforme võetud reformikohustuste alusel, ja määratakse kindlaks reformikohustuste elluviimise mehhanismid.

Subsidiaarsus (ainupädevusse mittekuuluva valdkonna puhul)

Ettepanek on subsidiaarsuse põhimõttega kooskõlas, kuivõrd selle eesmärk on anda ühtekuuluvuspoliitika kaudu jätkuvat toetust teatavatele liikmesriikidele, kes on otsustanud struktuurireformide toetamiseks kasutada tulemusreservi. See mehhanism tuleks kehtestada Euroopa tasandil.

Proportsionaalsus

Ettepanek kujutab endast piiratud ja sihipärast muudatust, mis ei lähe kaugemale sellest, mis on vajalik saavutamaks eesmärk toetada liikmesriikides reforme.

Vahendi valik

Kavandatud õigusakt: kehtiva määruse muutmine.

Komisjon on uurinud õigusraamistiku pakutavat tegevusruumi ja peab saadud kogemustele tuginedes vajalikuks teha ettepanek määruse (EL) nr 1303/2013 muutmiseks.

3. JÄRELHINDAMISE, SIDUSRÜHMADEGA KONSULTEERIMISE JA MÕJU HINDAMISE TULEMUSED

Praegu kehtivate õigusaktide järelhindamine või toimivuse kontroll

Praegu kehtivate õigusaktide järelhindamist või toimivuse kontrolli ei toimunud.

Konsulteerimine sidusrühmadega

Väliste sidusrühmadega ei konsulteeritud.

Eksperdiarvamuste kogumine ja kasutamine

Väliseksperte arvamusi ei olnud vaja kasutada.

Mõjuhinnang

Ei kohaldata.

Õigusnormide toimivus ja lihtsustamine

Tegemist ei ole õigusloome kvaliteedi ja tulemuslikkuse programmi algatusega.

Põhiõigused

Ettepanek ei mõjuta põhiõiguste kaitset.

4. MÕJU EELARVELE

Mõju kulukohustuste assigneeringutele puudub, kuna programmiperioodiks 2014–2020 ettenähtud rakenduskavades sätestatud Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide toetuse ülemmäära ei ole kavas muuta. Tuleks märkida, et kavandatud muudatus ei too kaasa muutusi määruse (EL) nr 1311/2013 I lisas sätestatud mitmeaastase finantsraamistiku kulukohustuste ja maksete iga-aastastes ülemmäärades.

5. MUU TEAVE

Rakenduskavad ning järelevalve, hindamise ja aruandluse kord

Ei kohaldata. Käesoleva ettepaneku rakendamise järelevalveks saab kasutada Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide olemasolevaid, otseseks eelarve täitmiseks ettenähtud kontrollisüsteeme.

Selgitavad dokumendid (direktiivide puhul)

Ei kohaldata.

Ettepaneku sätete üksikasjalik selgitus

Artiklit 1 muudetakse täpsustamaks, et ühissätete määrus hõlmab ka Euroopa poolaasta protsessi raames kindlaksmääratud struktuurireformide toetamist. Struktuurireformi mõiste avatakse artiklis 2 esitatud määratluses.

Artikli 4 lõiget 7 muudetakse täpsustamaks, et struktuurireformide toetuse puhul ei toimu eelarve täitmine koostöös liikmesriikidega, vaid otse (maksed, mis on sidumata muudetud finantsmääruse artikli 121 lõike 1 punktis e osutatud kuludega), ja et liikmesriikide kaasrahastamine ei ole vajalik.

Artiklisse 15 lisatakse uus punkt täpsustamaks, et partnerluslepingutes tuleb esitada ka teave tulemusreservi struktuurireformi toetusele ümberjaotamise kohta.

Tehakse ettepanek määruse (EL) nr 1303/2013 artikli 22 muutmiseks, et anda liikmesriikidele võimalus eraldada osa tulemusreservi vahenditest või kõik selle vahendid kas:

a. programmide ja prioriteetide jaoks, mille vahe-eesmärgid on saavutatud kehtiva tulemusraamistiku lõigete kaks kuni seitse alusel, või

b. struktuurireformide toetamiseks.

Struktuurireformi toetuse taotlemise kord on esitatud artikli 22 uues lõikes 8.

Määruse uues artiklis 23a tehakse ettepanek toetada struktuurireforme uuest rahastamismehhanismist maksete vormis, mis on kuludega sidumata. Selles esitatakse eeskirjad reformikohustuste kehtestamiseks ja tingimused liikmesriikidele toetuse väljamaksmiseks pärast seda, kui kokkulepitud reformikohustused on täidetud.

Artikli 91 muudatuses täpsustatakse, et kogu tulemusreservi või osa sellest, mis on hõlmatud Euroopa Regionaalarengu Fondi (ERF), Euroopa Sotsiaalfondi (ESF) ja Ühtekuuluvusfondi jaoks ette nähtud kogusummadega, võib eraldada struktuurireformide toetamiseks, nagu osutatud artiklis 23a.

2017/0336 (COD)

Ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS,

millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. detsembri 2013. aasta määrust (EL) nr 1303/2013 (millega kehtestatakse ühissätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi, Ühtekuuluvusfondi, Euroopa Maaelu Arengu Euroopa Põllumajandusfondi ning Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi kohta, nähakse ette üldsätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi, Ühtekuuluvusfondi ja Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi kohta ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 1083/2006) liikmesriikide struktuurireformide toetamise osas

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 175 kolmandat lõiku ja artiklit 177,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

pärast konsulteerimist Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteega[1],

pärast konsulteerimist Regioonide Komiteega[2],

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt

ning arvestades järgmist:

(1) Liidu majanduse juhtimine aitab kaasa majanduslikule, sotsiaalsele ja territoriaalsele ühtekuuluvusele ning seepärast peaks olema võimalik toetada reformikohustusi, mis liikmesriigid on võtnud, et järgida nõukogu asjakohaseid soovitusi või maksimeerida ühtekuuluvuspoliitika vahendite mõju majanduskasvule ja konkurentsivõimele, konkreetse toetuse vormis, mille puhul toimub eelarve täitmine otse.

(2) Selleks et hõlbustada liikmesriikide majanduse juhtimise protsessi raames ellu viidavaid reforme, on vaja anda võimalus kasutada määruse (EL) nr 1303/2013[3] artikli 20 kohast tulemusreservi täies ulatuses või osaliselt liikmesriikide võetud reformikohustuste toetamiseks.

(3) Tulemusreservist ümberjaotamise eelduseks peaks olema Euroopa poolaasta protsessi raames kindlaksmääratud reformikohustuste täitmine. Prioriteetseks tuleks pidada struktuurireforme, mis eeldatavasti aitavad kõige rohkem kaasa riikide majanduse vastupanuvõime suurendamisele ja millel on positiivne ülekanduv mõju teistele liikmesriikidele. Siia alla kuuluvad toote- ja tööturu reformid, maksureformid, kapitaliturgude arendamine, ettevõtluskeskkonna parandamise reformid ning investeeringud inimkapitali ja avaliku halduse reformid.

---

1 ELT C ..., lk …
2 ELT C ..., lk …
3 ELT L 347, 20.12.2013, lk 320.

(4) On asjakohane, et liikmesriigid esitavad struktuurireformide elluviimiseks üksikasjalikud meetmed, mis peaksid hõlmama vahe-eesmärke ja eesmärke ning maksimaalselt kolmeaastast ajakava.

(5) Toetust reformikohustustele tuleks anda maksete vormis, mis on määruse (EL) .... [muudetud finantsmääruse] artikli 121 lõike 1 punktis e osutatud kuludega sidumata, otsese eelarve täitmise raames. Struktuurireformide elluviimiseks eraldatud summa peaks olema proportsionaalne reformi olemuse ja olulisusega ning peaks täiendama liidu olemasolevat toetust riiklikele reformidele.

(6) Kindlaks tuleks määrata selliste kohustuste kehtestamise kord, nende sisu ja selle konkreetse toetuse vormi suhtes kohaldatavad sätted.

(7) Selleks et käesolevas määruses sätestatud meetmeid oleks võimalik hakata viivitamata kohaldama, jõustub käesolev määrus järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

(8) Seepärast tuleks määrust (EL) nr 1303/2013 vastavalt muuta,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Määrust (EL) nr 1303/2013 muudetakse järgmiselt.

1. Artiklis 1 asendatakse esimene lõik järgmisega:

„Käesoleva määrusega kehtestatakse ühised eeskirjad, mida kohaldatakse ühises raamistikus toimivate fondide – Euroopa Regionaalarengu Fondi (ERF), Euroopa Sotsiaalfondi (ESF), Ühtekuuluvusfondi, Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondi (EAFRD) ja Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi (EMKF) („Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondid”) – suhtes. Määrusega kehtestatakse ka õigusnormid, mis on vajalikud, et tagada Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide tulemuslikkus ning nende koordineerimine üksteisega ja muude liidu vahenditega, **ja eeskirjad tulemusreservi kasutamiseks, et toetada Euroopa poolaasta protsessi raames kindlaksmääratud struktuurireforme.** Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide suhtes kohaldatavad ühiseeskirjad on sätestatud teises osas. **Eeskirjad, mida kohaldatakse, kui tulemusreservi kasutatakse osaliselt või täies ulatuses struktuurireformide toetamiseks, on sätestatud artiklis 23a.“**

2. Artiklisse 2 lisatakse punkt 40:

„struktuurireformid“ – reformid, mis on kindlaks määratud Euroopa poolaasta protsessi raames vastavalt nõukogu 7. juuli 1997. aasta määruse (EÜ) nr 1466/97 (eelarveseisundi järelevalve ning majanduspoliitika järelevalve ja kooskõlastamise tõhustamise kohta) artiklile 2-a.“

3. Artiklis 4 asendatakse lõige 7 järgmisega:

„7. Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondidele eraldatud osa Euroopa Liidu eelarvest rakendatakse liikmesriikide ja komisjoni ühisjuhtimise raamistikus vastavalt finantsmääruse artiklile 62, välja arvatud Ühtekuuluvusfondist käesoleva määruse artikli 92 lõikes 6 osutatud Euroopa ühendamise rahastusse üle kantav

summa, komisjoni algatusel ERFi määruse artikli 8 kohaselt võetavad uuenduslikud meetmed, komisjoni algatusel antav tehniline abi, EMKFi määruse alusel otse haldamise korral antav toetus **ja tulemusreservi kasutamine, et fondidest toetada struktuurireforme vastavalt artiklile 23a**.“

4. Artikli 15 lõike 1 punkti a lisatakse alapunkt viii:

„viii) teave artikli 22 lõike 1a punkti b alusel kasutatava tulemusreservi ümberjaotamise kohta;“

5. Artiklis 20 asendatakse esimene lõik järgmisega:

„6 % vahenditest, mis on eraldatud ERFile, ESFile ja Ühtekuuluvusfondile käesoleva määruse artikli 89 lõike 2 punktis a osutatud majanduskasvu ja tööhõivesse investeerimise eesmärgi alusel, ja mis on eraldatud EAFRD-le ja meetmetele, mida vastavalt EMKF määrusele rahastatakse koostöös liikmesriikidega, moodustavad tulemusreservi, mis luuakse partnerluslepingus ja programmides ja mis eraldatakse **kas** konkreetsetele prioriteetidele **või ERFi, ESFi ja Ühtekuuluvusfondi puhul struktuurireformide toetamiseks** vastavalt käesoleva määruse artiklile 22.“

6. Artiklisse 22 lisatakse lõige 1a:

„1a. Liikmesriik võib otsustada kasutada tulemusreservi osaliselt või täies ulatuses ükskõik kumma alljärgneva jaoks:

(a) programmid ja prioriteedid, mille vahe-eesmärgid on saavutatud vastavalt lõigetele 2 kuni 7;

(b) struktuurireformide toetamine reformikohustuste alusel, mida viiakse ellu vastavalt lõikele 8 ja artiklile 23a.“

Artiklisse 22 lisatakse lõige 8:

„8. Liikmesriigi otsusele kasutada lõike 1a kohaselt tulemusreservi osaliselt või täies ulatuses struktuurireformide toetamiseks tuleb lisada ettepanek võtta artikli 23a kohaseid reformikohustusi ja ettepanek kogu või osa tulemusreservi ümberjaotamiseks, esitades muudatusettepaneku vastavalt artikli 16 lõikele 4 ja artikli 30 lõikele 3.“

7. Lisatakse uus artikkel 23a:

„Struktuurireformide toetamine Euroopa poolaasta protsessi raames võetud reformikohustuste alusel

1. Liikmesriik, kes otsustab kasutada artikli 22 lõike 1a punkti b kohaselt tulemusreservi osaliselt või täies ulatuses, esitab komisjonile ettepaneku üksikasjalike meetmete kohta, mis sobivad struktuurireformide elluviimiseks kooskõlas liidu õigusega. Nimetatud ettepanekus esitatakse reformikohustused ning vahe-eesmärgid ja eesmärgid reformimeetmete elluviimiseks ja ajakava, mis ei ületa kolme aastat.

2. Komisjon hindab ettepanekut. Ta võib esitada tähelepanekuid või küsida lisateavet. Asjaomased liikmesriigid esitavad nõutud lisateabe ja vaatavad nõudmise korral oma reformikohustused üle.

3. Komisjon võtab otsuse vastu rakendusaktiga, milles kehtestatakse liikmesriigi elluviidavad reformikohustused ja tulemusreservist nende toetamiseks eraldatav summa. Eraldatav summa peab olema proportsionaalne reformi

olemuse ja tähtsusega ning täiendama muid meetmeid või tegevusi, mida toetatakse liidu vahenditest.

4. Käesoleva artikli kohast toetust liikmesriikide struktuurireformidele antakse maksete vormis, mis on finantsmääruse artikli 121 lõike 1 punkti e osutatud kuludega sidumata, ja seda hallatakse nimetatud määruses eelarve otse täitmiseks ettenähtud reeglite alusel ning riiklik kaasrahastamine ei ole vajalik. Käesoleva määruse teise osa II jaotise I peatükki ning III–IX jaotist ei kohaldata.

5. Lõikes 3 osutatud otsuses sätestatakse, et toetus makstakse täies ulatuses välja pärast seda, kui liikmesriik on reformikohustuse täies ulatuses täitnud.

6. Liikmesriik annab Euroopa poolaasta mehhanismide raames korrapäraselt aru edusammudest, mis on reformikohustuse täitmisel tehtud. Aruandluse üksikasjad ja ajakava kehtestatakse lõikes 4 osutatud otsuses.“

8. Artiklisse 91 lisatakse järgmine lõige:

„4. Kogu tulemusreservi või osa sellest, mis on hõlmatud artiklites 91 ja 92 nimetatud summadega, võib artikli 22 lõike 8 kohasel liikmesriikide taotlusel eraldada struktuurireformide toetamiseks, nagu osutatud artiklis 23a.“

Artikkel 2

Käesolev määrus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel,

Euroopa Parlamendi nimel	*Nõukogu nimel*
president	*eesistuja*